

Spis treści

Przedmowa

vii

Wstęp

Porządek i cel w naturze

1

1. Porządek i orientacja 2. Teoria postaci 3. Wzory natury 4. Porządek ustanowiony przez człowieka 5. Geometria zbiorów 6. Monotonia i różnorodność 7. Porządek i ruch 8. Sztuka i zabawa

Część I: Dekoracja: Teoria i praktyka

I Kwestie smaku

17

1. Aspekt moralny 2. Klasyczna prostota 3. Spory o rokoko 4. Projektowanie i moda

II Ornament jako sztuka

33

1. Zagrożenie maszyną 2. Pugin i reforma projektowania 3. John Ruskin i ekspresjonizm 4. Gottfried Semper i Studium Funkcjonalności 5. Owen Jones i Studium Formy 6. Japończyzna 7. Nowy status projektowania 8. Adolf Loos, „Ornament i przestępstwo” 9. Ornament przeciw abstrakcji

III Ograniczenie jako wyzwanie

63

1. Jak powstają wzory 2. Panowanie nad twórczym 3. Prawa i porządki 4. Granice przewidywania 5. Narzędzia i próbki wzorów

Część II: Postrzeganie porządku

IV Ekonomia widzenia

95

1. Różnorodność widzenia 2. Wybrany punkt zainteresowania 3. Utrata ostrości 4. Świadeictwa sztuki 5. Informacja wizualna 6. Oczekiwanie i ekstrapolacja 7. Prawdopodobieństwo i zaskoczenie 8. Przerwy jako wzmocnienia [akcenty] 9. Porządek i przetrwanie 10. Percepcja całościowa

V W stronę analizy efektów

117

1. Ograniczenia estetyki 2. Brak spoczynku (niepokój) i spoczynek (spokój) 3. Równowaga i niestabilność 4. Fale i wiry 5. Od formy do znaczenia 6. Kolor 7. Obrazowanie 8. Forma i cel

VI Kształty i rzeczy

149

1. Kalejdoskop 2. Powtarzalność i znaczenie 3. „Pola sił” 4. Rzutowanie i ożywianie 5. Dekoracja 6. Przekształcanie ciała

Część trzecia: Psychologia i historia

VII Siła przyzwyczajenia 171

1. Percepcja i przyzwyczajenie
2. Mimikra i metafora
3. Język architektury
4. Etymologia motywów
5. Wynalazek czy odkrycie?

VIII Psychologia stylów 195

1. Percepcyjna teoria stylu Riegla
2. Rozprzestrzenianie się stylu
3. Heinrich Wölfflin
4. Focillon i „Życie form”
5. „Czystość” i „dekadencja”
6. Logika sytuacji
7. Rokoko: nastrój i ruch

IX Wzory jako znaki 217

1. Motywy i znaczenia
2. Znaki wyróżniające
3. Symbolika heraldyczna
4. Symbol i tło
5. Przeobrażenie zawijasa
6. Potencjał symboliczny
7. Znak krzyża

X Na krawędzi chaosu 251

1. Strefa wydzielona
2. Magiczne formuły ochronne
3. „Wielka smocza siła”
4. Nieuchwytna maska
5. Migracja potworów
6. Udomowione demony
7. Odrodzenie groteski
8. Rozpad formy

Epilog

Pewne muzyczne analogie 285

1. Roszczenia muzyki
2. Współzawodnictwo sztuk
3. Pieśń i taniec
4. Natura i sztuczki
5. Forma, rytm i rozum
6. Podstawowe efekty
7. Od pola sił do świata dźwięków
8. Nowe media

Przypisy 307

Pełen zapis bibliograficzny cytowany w przypisach w formie skróconej 389

Spis ilustracji 391

Indeks nazwisk 401